

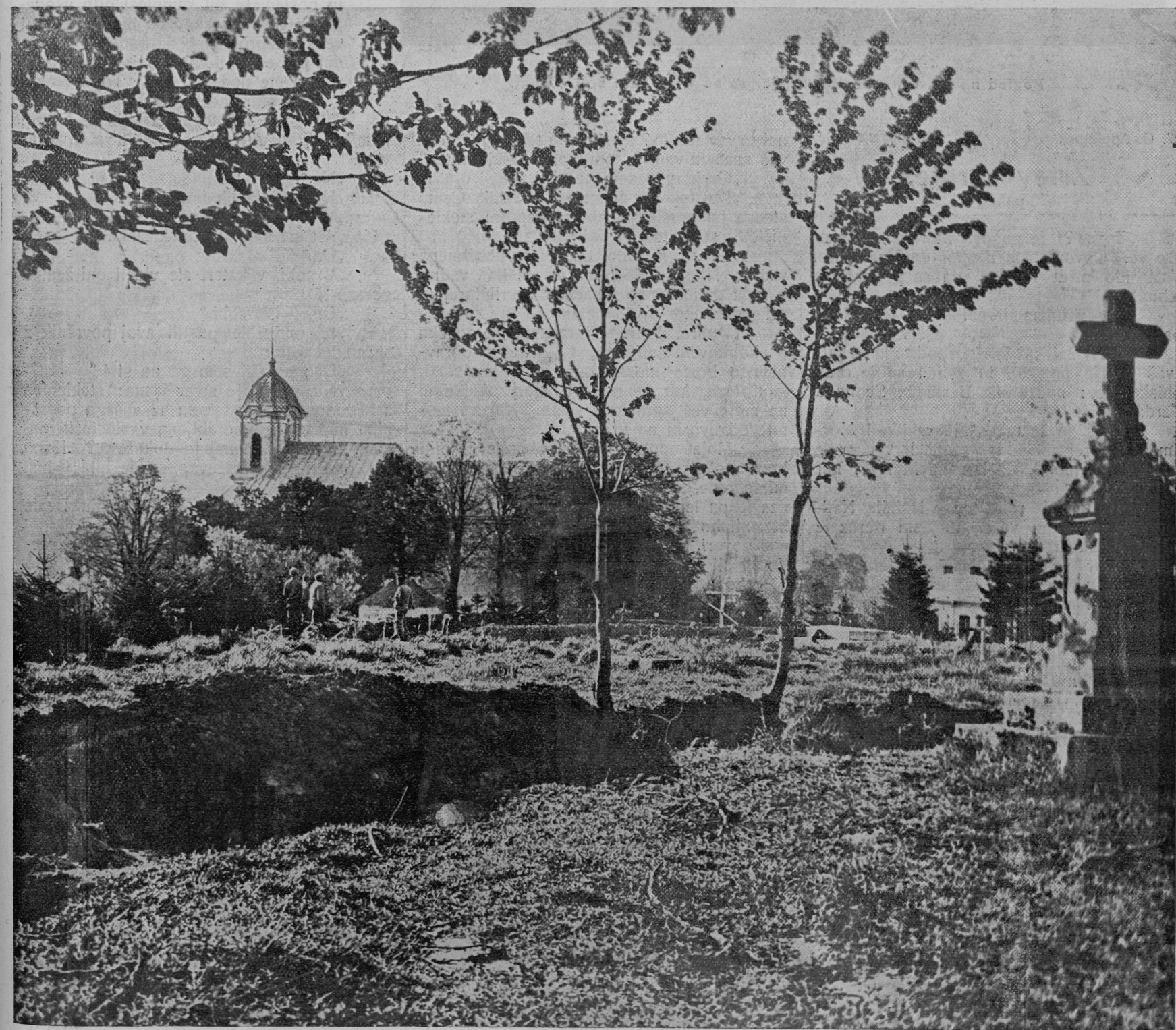
TEDENSKA SLIKE

Štev. 37.

V LJUBLJANI, v sredo 29. septembra 1915.

Leto II.

Pokopališče-bojišče: Pokopališče v Mosciscy v Galiciji, kjer so Rusi izkopali strelske jarke in na katerem je bilo po bitki pokopano nad 500 Rusov. V ozadju cerkva, na kateri so imeli Rusi strojne puške.

Pogled na Plave na Goriškem, kjer so se vršili hudi boji z Lahi.

W. G. Appleton:

36. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

„Znana?“ je ponovil Mortimer. „Prav vse ve. Govoril sem ž njim davi celo uro. Vsak hip pride semkaj, da se pogovori s teboj.“

Prav v onem trenutku se je pojavil paznik.

„Prav žal mi je, gospod,“ je dejal; „vaš čas je potekel, in zglasil se je drug obiskovalec: nadzornik Beale iz Scotland Yarda.“

„Vidiš, je že tukaj,“ je vzkliknil Mortimer. „Torej zbogom, prijatelj! Vrnem se takoj v Richmond, da izročim Marceli, kar si mi naročil.“

Stisnil mi je roko ter je izginil. Nadzornikov navadno veseli in jasni obraz je bil topot jako resen.

„Stvar postaja kočljiva, doktor,“ je dejal, „prav zares kočljiva. Kaj takega bi si ne bil nikdar mislil. To mi gre sedaj pa že predaleč; skrajni čas je, da nastopimo z vso energijo in napravimo tej gonji konec. Res potrebno je bilo, da smo se zganili tudi mi od policije. No, razložite mi sedaj ves dogodek, ampak povsem mirno, prosim. Povejte mi po vrsti in natančno vse, kar se je pripetilo v noči umora; pazite, da ne izpustite niti najničnejše malenkosti.“

Poslušal me je prav pozorno ter si je delal kratke beležke. Ko sem prišel do dogodka, ki me je bil najbolj razburil — do podobe v zrcalu, tedaj je posluhnil še ostreje in je vzkliknil:

„To je bila baronica! Stavil bi deset proti eni. Kaj je delala tam?“

„Ali je treba odgovoriti na to?“

„Ne, prav gotovo ne. Razume se, da je bila pri teti brez njene vednosti; stavim svojo glavo, da je tako.“

„Prav gotovo.“

„Seveda. Ona in pa o ta ženščina. Hef— Hef— kako se že imenuje?“

„Hefziba,“ sem dejal.

„Strašna beseda. Ženska takega imena je vsega sposobna. Ta in pa baronica sta nam skuhati to kašo. O tem ni nikakega dvoma. Ampak kako

naj to dokažemo? Preklicano težka stvar! Ta vaš asistent vam je tudi lepo zmešal štreno.“

„Gregory?“ sem vprašal.

„Da, tako se imenuje ta bedak. Čemu ste ga pa prosili, naj vam napolni stekleničico z akonitom?“

„Za to ni bilo nikakega posebnega vzroka. Njegova dolžnost je, da ima vedno v redu mojo žepno lekarno. Storil torej ni drugega kakor svojo dolžnost.“

„Dobro, dobro, ali ta neumna opazka o akonitovem smrtnem učinku! Pri obravnavi jo boste morali opetovano poslušati, kajti tega, kar je rekel Gregory detektivu, ne more več spraviti s sveta. Kaj mi morete odgovoriti na to?“

„Moja opomba glede akonita je bila brez vsakega pomena; omenil sem to kar mimogrede, kakor pravimo na primer: ‚danes je pa lepo vreme, — ali pa: ‚kaj mislite, ali bo jutri deževalo?‘ Človek večkrat pač govori, ne da bi kaj posebnega mislil. Ko bi bil res nameraval zastрупiti svojo teto,

ali mislite, da sem res tak bedak, da bi šel potem h Gregoryju in bi ga izpraševal, koliko moram vzeti strupa? Ali me imate za tako neumnega?“

„Popolnoma prav,“ je nadaljeval nadzornik, „popolnoma se strinjam z vami. Toda neumno ali ne, s takimi razlagami pred sodiščem pač ne boste prodri. Saj veste, sodniki se oprijemljejo suhih dejstev, in gotovo je, da je Gregoryjeva izjava za vas jako obtežljiva. Tudi če bi bil vaš najhujši sovražnik, bi vas ne mogel težje obremeniti. Imeti v hiši moža, ki je tako tankovesten, da se čuti dolžnega povedati resnico na vsa usta, prav do zadnje mrvice, pa če bi tudi s tem spravil svojega očeta na vislice, to je včasih prav neprijetna stvar.“

„Ne, ne,“ sem odvrnil, „ne recite nič hudega o njem! Gregory je dober, pošten človek.“

„Ki vas je v svoji poštenosti izročil rablju. Saj to ravno obsojam. Ako bi ne bil tako preklicano dober in pošten, bi bil zamolčal ono usodepolno vašo opazko, pa bi si prihranil veliko neprijetnost, da bode moral sedaj pričati proti vam. On vendar dobro ve, da ste nedolžni . . . Toda dovolj besed. Razume se, da bi ne bili pustili svoje apoteke pri teti, če bi bili

resnično krivi. Ali ste ondi sploh rabili zdravila?“

„Ne.“

„Kje pa ste jih imeli?“

„V svojem površniku.“

„Ali ste svoj površnik slekli?“

„Da.“

„V sobi, v kateri ste videli oni ženski obraz?“

„Da, v isti sobi.“

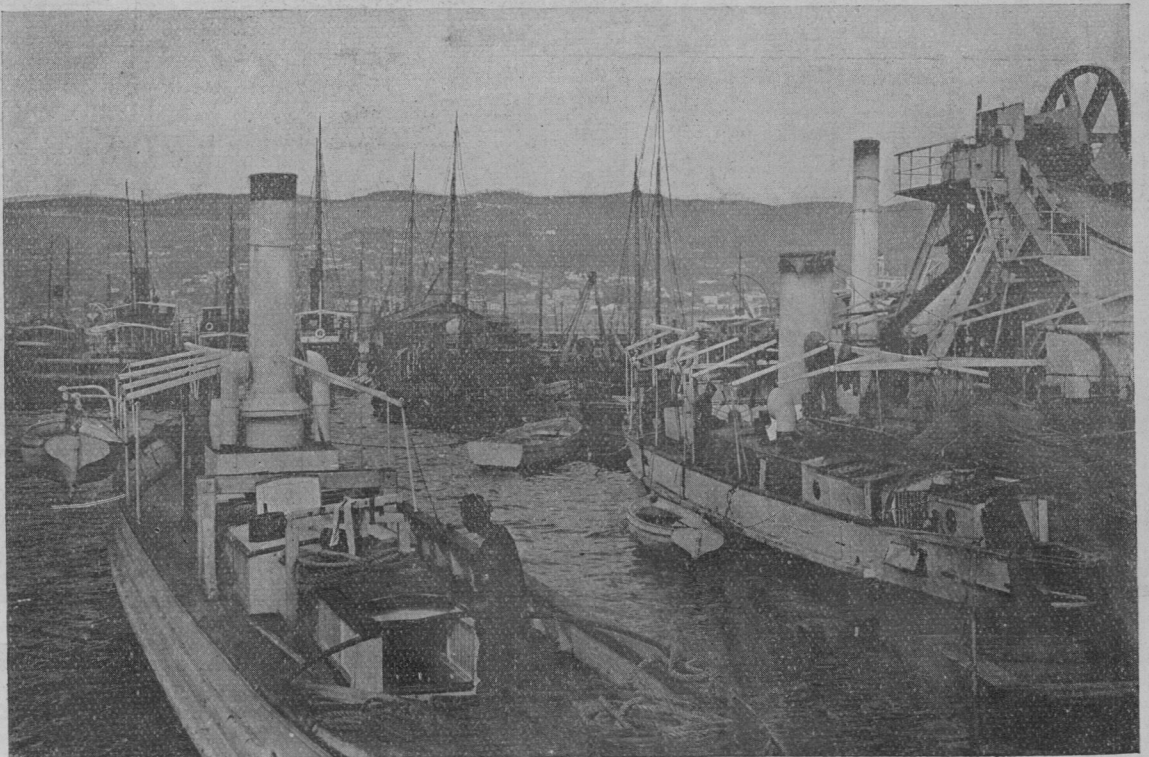
„In ondi ste pustili svoj površnik z ročno lekarno?“

„Da; položil sem ga na stol.“

„No, potem je stvar jasna: steklenica z akonitom je bila vzeta iz vašega površnika in kasneje uporabljena v zločinski namen. Toda kako naj to dokaževa? Kako naj predvsem dokaževa, da je bila v hiši tuja ženska?“

Zmajal sem rameni, nadzornik Beale pa je razmišljevalje govoril dalje:

„Hišo bo treba najprvo natančno preiskati. Tega doslej še nismo storili, in kdo

Iz tržaške luke: Prizor iz luke. V ozadju Opčine.

ve, kaj vse iztaknemo. Vaš zagovornik mora pred vsem doseči, da razpravo prelože. Medtem že izvohamo, odkod izhaja najnovejši naskok na vaše življenje in vašo čast. Zdi se mi, da imam že dobro sled.“

„Resnično? O, hvala bogu!“

„Vrag me vzemi . . . premaglo sem izblebetal svojo tajnost!“ se je razrezil Beale. „Na, pa naj povem vse, ko sem že začel: vašo vrlo služkinjo smo zasledovali, ko je šla v stanovanje nekega zdravnika v Pimlicu. Zdravnik je tujec in se piše baje Mercier. Tudi njega smo opazovali ter dognali, da hodi k neki zagonetni dami. Tista dama biva v mali vili v Maida Vale, ima svoje konje in kočijo ter se vozari — vedno sama — vsaki dan nekam na izprehod. Visoka, lepa ženska. Okoli 35 let bo imela, in trgovci v soseščini jo poznajo pod imenom grofice Katinske.“

„Rusinja ali Poljakinja v Londonu?“ sem vprašal.

„Čudno, kaj? Menda je Poljakinja. Dama mora imeti mnogo denarja, ker živi sijajno in plačuje vse sproti v gotovini. Toda vse to ni nič sumljivega. Zakaj bi v Londonu ne živela lepa in bogata Poljakinja? Toda ona dobiva dan na dan šifrirane brzojavke, ki jih more čitati in razumeti le ona.“

„Morda je vohunka?“

„Morda, a mislim, da ni. Dva detektiva, ki sta jo dalje časa opazovala, sta namreč končno dognala, da sta še nedavno zahajala v njeno vilo Bertholdi in von Eissen!“

„O, glavna zarotnika proti Marceli in nieni!“ sem veselo vzkliknil.

„Dà. To dokazuje, da je tista dama tudi član zarote. Zdaj bi bilo treba le še najti izgubljeno Garcijevo pismo. Vsaj meni se zdi, da bi nam tisto pismo razkrilo vse tajne niti te čudne zarote in zvezo njenih članov. Ne morem se iznebiti slutnje, da je gospodična Marcela tisto silno važno pismo v svojem prevelikem strahu nekam skrila in nato nanje popolnoma pozabila.“

„Ampak kam?! To je uganka! Od njene rešitve je odvisno skoraj vse! Kaj, če se Marcela nikdar več ne domisli, kam je dela pismo? Že davno bi se bila mo-

Lvov zopet naš: Mestno operno gledališče, kjer se vrše iznova odlične poljske predstave.

rala spomniti, če bi bilo vaše domnevanje utemeljeno! Morda je pismo vendarle slučajno izgubila, — ali pa so ji pismo ukrali, ko je ležala v nezavesti na snegu!“

Beale je zrl zamišljen predse, in menda sploh ni poslušal mojih ugibanj in pomislekov.

„Pismo je ali na vašem domu ali pa v hotelu, v katerem je gospodična Marcela prebila svojo prvo noč v Londonu,“ je govoril bolj samemu sebi kakor meni. „Dà, tako bo. Če ga ni ondi . . . na, pogledjmo! Zbogom torej! Zdajle se odpeljem k vam v Richmond, da pokramljam nekoliko z gospodično Marcela . . . Saj mi dovolite?“

„Kajpak! Le idite ter jo nekoliko potolažite, gospod nadzornik!“

„Brez skrbi. Vse opravimo. Ampak glavno je, da jo potipljem za žilico, kam je spravila tisto pismo. Dokažem ji, da vam gre za življenje in smrt, če ne najdemo tistega presnetega popirja!“ (Dalje prih.)

Poljaki in njih krvava zgodovina.

(Konec.)

Carica Katarina II. in pruski kralj Friderik Veliki sta dogovorno z rusofilsko „familijo“ poljskih Czartoryskih izvolila Poljakom za kralja mladega, lepega, izobraženega, a po značaju slabotnega Stanislava Avgusta Poniatowskega (1764—95). Ta kralj in „familija“ sta hotela odpraviti terorizem poljske šlahte, uničiti vse nezaslišane predprave magnatov ter z reformami rešiti državo. A carica Katarina je zahtevala poprej enakopravnost pravoslavni Rusov in protestantskih Nemcev s katoliškimi Poljaki. Ker poljski državni zbor tej zahtevi carice ni hotel ugoditi, je združil ruski poslanik Repnin protestante in pravoslavne Ruse v radomsko konfederacijo (1767), ki se je zavezala, ugoditi v s e m ruskim zahtevam. Rusija pa bi morala jamčiti za poljsko ustavo. Nato

se je konfederaciji pridružil tudi kralj in končno se je udal tudi državni zbor. Tako se je Poljska popolnoma izročila v rusko nadoblast. Toda poljski katoliki in kraljevi politični nasprotniki so sklenili v podoljskem Baru novo konfederacijo, ki naj bi priborila katoliški veri prejšnjo veljavo, ohranila staro poljsko ustavo in kralja, slugo Rusije, odstavila. Vnel se je grozovit bratomoren boj med konfederacijama; Rusi in zaporoški kozaki so divjali med katoličani in Poljska je trpela zopet prestrašne moritve, plenitve in požiganja.

Katoliški Poljaki in Francozi so nato nahujskali Turčijo proti Rusiji, a Rusi so Turke temeljito premagali in zahtevali, da jim odstopi Turčija Moldavijo in Vlaško. Temu sta se uprla pruski Friderik II. in avstrijski Jožef II. ter zahtevala, da se njima odstopi Poljska kot kompenzacija za ono posest, ki jo pridobi Rusija v vojni s Turki. In res so se l. 1772 dogovorile Rusija, Prusija in Avstrija, da se Poljska razdeli. To se je tudi zgodilo.

Rusija je dobila poljsko Livonsko ter Belo Rusijo južno od Dvine in zahodno od Dnjepra, tako da sta bili ti dve reki ruska meja. Avstrija je bila

Lvov zopet naš: Prvo delo naše vojske v glavnem mestu Galicije t. j. snaženje cest in ulic.

že l. 1769 zasedla Spiške kraje, ki so bili od l. 1412 zastavljeni Poljski; pri delitvi pa si je še prisvojila današnja Galicijo z Lodomerijo, izvzemši Krakovsko ozemlje. Pruska je vzela zahodno Prusko brez Gdanskega in Torunja, Ermland ter okrožje ob reki Noteču. Tako je izgubila Poljska brez prelihanja krvi tretjino svojega ozemlja.

Ta nesreča je večno nesložne Poljake iztrežnila. Lotili so se kulturnega dela, preustrojili so svoji vseučilišči v Krakovem in Vilni, reformirali gimnazije, ustanavljali učiteljsišča in ljudske šole po mestih in celo po deželi, izdajali šolske knjige ter podpirali literarna prizadevanja. Kralj Poniatowski je sam stal na čelu tega kulturnega dela; kralj je vabil v deželo tudi tuje rokodelce, ki so dvignili poljsko domačo obrt, pospeševal je zidanje tovarnen, graditve cest, uravnava rek in dr. V kratkem je Poljska zelo napredovala. Kralj pa je hotel reformirati tudi vojsko ter vpeljati v notranji in zunanji politiki pametne, moderne reforme. A carici Katarini to ni bilo všeč ter je Poljake in njih kralja žalila pri vsaki priliki. Poljski kralj je carici ponudil pomoč Poljske v novi vojni proti Turčiji, a tudi to pomoč je carica ošabno odklonila ter se zvezala z Avstrijo.

Zdaj so bili seveda Poljaki užaljeni ter so se približali Prusom, ki so bili itak ljubosumni na Rusijo. Toda med Poljaki je bila že zelo močna ruska stranka, ki je pre-

križala vse načrte protiruske, Prusom naklonjene stranke. Zato se je Prusija zopet približala Rusiji, da bi z njeno pomočjo pridobila važno tržišče Gdansko. Tako je ostala Poljska osamljena. Poljaki so pač

vojvoda odstopil svojo deželo Rusiji.

Zadnji poljski kralj Stanislav Poniatowski se je nato odpovedal kroni ter se preselil v Petrograd, kjer je leta 1798 neslavno umrl.

Poljska pa je bila za vedno črtana iz imenika samostojnih držav. Svobodo in slavo nekdanje najsilnejše slovanske države, kraljevine Poljske, so pokopali za vse čase poljski plemeni-taši in poljski kralji.

Vojna z Lahji.

Ajševica.

Naša Ajševica tam koncem goriškega pomerija, odkoder gleda čez ravnino proti Šempasu, je skrita za gozdom Panovcem, nato pa se odkrije polje, sedaj letalno polje, vežbališče naših avijatikov. Cele eskadre italijanskih letalcev priletavajo nad to polje pri Ajševici in mečejo dol bombe. Prvič niso opravili nič,

Poljski begunci ob svojem od Rusov porušenem domu.

Podzemski strelski jarki na Poljskem, ki so zavarovani proti bombam in granatam.

drugič nič, tretjič so priropotali v večjem številu in odropotali brez posebnih uspehov. Pač nimašo sreče ne na zemlji, ne v zraku. Prebivalstvo tam okoli, v Ozeljenu, v Šempasu in tam čez po Vipavski dolini je gledalo te drzne ptice-roparice nad krajem, kjer je vladal drugače tako lep mir. Rake so hodili jest Goričani na Ajševico in pit dobro vino v prijetni senci. Vodovje, ki pada dol po skalah izpod Trnovskega gozda, je bogato na rakih. Tako lepa, prijetna pot je po lepi Rožni dolini tja do Ajševice mimo gozda Panovca ob levi strani. Dolg je gozd, krasen, skrbno zaprt na vse strani, srne švigajo po njem. Tam skoro pozabiš, da hodiš po tleh dežele, kjer rase oljkino drevo in fige. Slovenska je naša Ajševica in v naših političnih bojih v goriškem mestu je bila pogostoma imenovana. Tam je slovenska mestna ljudska šola, enorazrednica, dasi število otrok zahteva dvorazrednico. Borili smo se zanjo, ko skonča vojna, jo moramo dobiti. Ker že omenjamo Rožno dolino pred Ajševico, spomnimo se prijetnega gradiča grofa Christalnigga v dolini na hribcu na desni strani. Leto dni je, kar je preminula grofica Christalniggova, ko je hitela iz zelene Koroške dol na Goriško, da bi pomagala pri samaritanskem delu „Rdečega križa“. Pri Bovcu jo je zadela krogla straže, avtomobil se je nagnil na stran proti skali in v njem je izdihnila grofica.

Naši aviatiki so imeli krasno vežbališče na Velikih Rojah za Gorico ob Mirnenski cesti. Od tam so vzletali in pluli nad Gorico, nad Brdi; nad Furlanijo in videli tja čez, kaj dela sosed, ki je bil takrat še naš prijatelj po licu, po srcu že zdavnaj sovražnik. Niso samo za vežbanje in zabavo pluli naši aviatiki po zraku nad nami, marveč tudi študije so bile to, vežbanje pred vojno, kar sedaj izborna služi naši skupni akciji ob Soči na tleh in v zraku.

Pri laških alpinih.

Italijanski časninar Mario Mariani opisuje v „Secolo“ svoj poset pri alpinih: . . . „Dospeli smo v avtomobilu na cilj. Več oficirjev obda in sprejme časninarje prav vljudno. Pri alpinih smo. Gremo gor po stezi do njihovega štabnega stana, razdrte kočice, skozi katero piha veter. Oficirji pravijo: ne bojujemo se proti Avstrijcem, bojujemo se proti Alpam. Z največjim naporom in neprestano čuječnostjo, ki polagoma vse živce vznemiri, se borimo z gorami. Ampak dosedaj naše zdravje še ni zrušeno. Onih par ljudi, ki niso kos naporom, se pošlje za fronto in se jih porabi za lažjo službo. Drugi pa se privadijo in se jačijo s stalnim naporom. Tako je v gorah, kakor na morju. Kdor je slab, ne prenese in je slabe volje, močan človek z zdravo krvjo se kmalu privadi novega življenja. Naš pravi, naš resnični sovražnik je m r a z. Mraz nam zastruplja življenje, zasleduje nas korak za korakom in uničuje nam našo najboljšo moč. Od vseh eksponiranih postojank se množijo dan na dan prošnje: Gorke obleke! Volne, volne! Tako doni vsak dan. Zebe jih v

Vojni avtomobili z ruskimi vojnimi vjetniki iz poslednjih bojev v Galiciji.

prsi, v roke, v noge, v glavo. Povsodi vidimo že sneg. Sicer je lepo gledati sneg iz tople sobe, ali tu imamo sneg na vratu, na obrazu, na ustih, na obleki. Ne moremo se posušiti, sneg nam leze pod obleko, nas vjeda v meso in vdira v kosti. Povejte doma, vi gospodje časnikarji, vsem damam, da naj delajo neumorno in nas preskrbijo

z gorko obleko, kajti naš sovražnik je mraz in ne bajonet sovražnika. Danes ponoči smo imeli mraza 3 stopinje, bilo pa ga je že 6 in 7 stopinj. V štirinajstih dneh lahko mislimo na mraz 20 stopinj. Obiskal nas je artiljerijski stotnik in povedal, da se nabira sneg na ceveh topov in se le počasi stopi, ko se ogreje cev potom ognja.“

Kak strah napravijo bombe.

O strahu v Bresciji, ki so ga napravile bombe iz avstrijskih zrakoplovov, se poroča: Neka gospa je šla za pogrebom svojega moža, katerega je ubila avstrijska bomba, kakor je bilo uradno naznanjeno. Pogreb je bil skupno s pogrebom drugih žrtev. Jokala je, ihtela in se vrnila žalostna domov. Ali glej čudo! Ko stopi v hišo, zagleda svojega moža popolnoma zdravega pred seboj. Dognalo se je, da je eksplozija prvih bomb tako učinkovala na moža, da je kot blazen bežal v neko bližnjo vas in se tam onesvestil, ko je divjal ves dan po poljih in vrtovih. Potem je prišel k zavesti, ali nič ni vedel, kako je bil došel v ono vas. Jokala je torej žena za neko drugo žrtvijo.

Izjalovljen načrt za september.

Italija bi bila morala po sklepu generalnega štaba četverozveze v septembru zadovoljiti se ob Soči z obrambno pozicijo, en del svoje armade pa bi morala poslati v Dardanele, drugi del pa proti jugu Male Azije ali proti Siriji, da bi bila prerezala v interesu Angležev glavne zveze Turkov skozi Adano in Halebe. — Italijanske čete bi bile morale čez Franche Comté priti na pomoč Joffreju, da bi bil mogel napasti Elzaško-Lotrinsko. Ali vse to se je razbilo. Avstro-ogrske čete so šle od zmage do zmage in izjalovljen je načrt četverozveze za september. Zato je Italija tako silila in se trudila v avgustu, da bi prodrla soško fronto in zagospodovala nad Gorico in okolico,

Slavni francoski avijatik Pegoud, ki se je odlikoval s posebno smelimi poleti, vporabljaljoč svoje letalo tudi v obrnjenem položaju, je bil na francoskem bojišču sestreljen iz ozračja ter se je ubil. Pegouda so videli pred vojno tudi v Pragi in v Zagrebu.

ali vsi napori so se razbili ob hrabrosti naših čet. Sedaj čepe italijanske vojne sile še vedno ob Soči in položaj se ni izpremenil.

Laški poslanec za avstrijske Lahe v Rimu, Barzilai bo imel v San Carlo pri Neaplu govor o sedanji vojni. Laška vlada hoče poslati odposlance v vse dele srednje in južne Italije, da bodo imeli navduševalne govore o vojni. Iz tega se vidi, kako nepopularna je vojna v Italiji in kako neugodno je vplivala na italijansko ljudstvo napoved vojne Turčiji.

Kes.

Po toči zvoniti ne pomaga nič, in tudi Italijanom ne pomaga nič stokanje sedaj, ko imajo vojno, zakaj da niso ostali nevtralnimi. „Corriere della sera“ toži, da obilo Italijanov dan na dan obžaluje, zakaj niso ostali nevtralnimi; čisto odkrito priznavajo, da bi bilo bolje za Italijo, ako bi ostala nevtralna. Razočarani so, ker so si vojno predstavljali mnogo lažje. „Corriere“ se tolaži, da Italija še ni doživela nobenega poraza in zmagala bo, ako bo vztrajala do konca po vzgledu Rusije.

Torej, po „Corrieru“, Italija še ni doživela nobenega poraza v vojni z Avstro-Ogrsko? Ob Soči je potemtakem doslej vedno še zmagala! Ako so s takimi „zmagami“ v Italiji zadovoljni, nam prav! Ali ljudski glas v Italiji toži po nevtralnosti. Strašne laške zmage v „Corrieru“ so razumnejši del Italijanov že tako prestrašile, da ne verujejo nobenemu poročilu o zmagah več, gledajo s strahom v bodočnost in vzdihujejo: nevtralnost, ljuba nevtralnost, zakaj smo te zapustili!

Podgora.

Ta tolikokrat imenovana Podgora, je jako obsežno županstvo na desnem bregu Soče. Seže od Solkanskega mostu dol do mostov čez Sočo pri Ločniku. Davčne občine so: Podgora, okoli 2300 prebivalcev, Podsabotin-Št. Maver, okoli 800 prebivalcev, Pevma, okoli 1400 prebivalcev. Občinski urad je pri mostu v Pevmo. V Podgori je bila štirirazredna slovenska šola; tam je bila tudi pripravnica za učiteljske; Podgora je imela pevsko in tamburaško društvo, „Sokola“, katoliško društvo, ognjegasno društvo, socialni demokratje so imeli svoje društvo, konsumno društvo jestvin. V Podgori je tovarna papirja in celuloze. V Pevmi je dvorazredna šola, pevsko in bralno društvo, hranilnica in posojilnica. Nad Pevmo je Oslavje, jako priljubljen kraj za izlete meščanom. Po naši Podgori so stezali irredentisti svoje prste in jo hoteli poitalijančiti. Za italijanske delavce so imeli tam italijansko šolo in italijanski otroški vrtec; no, tudi Slovenci nismo počivali, marveč se je storilo kar mogoče proti potujčevanju, pomagala je Družba z vrtcem. V Podgori je županovale ugledni posestnik in mnogoletni goriški deželni poslanec Anton Klančič celih 43 let. Sedaj je med begunci na Kranjskem. Podgora je posuta, razrušena, razvalina je nad njo ogoljena, prej tako lepo zelena Kalvarija.

Steckenpferd-lilijinomlečno milo

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 1 K povesod.

Minoli teden.

Tudi Vilna, mesto z 200.000 prebivalci, je padla in Rusi se umikajo med hudimi boji dalje na vzhod. Vzhodno Lucka se Rusi še trdovratno upirajo in ob Istvi so besne borbe; severozahodno

Nemški vojaki v Belgiji: Nemci, sami očetje, se igrajo z belgijskimi otroki, spominjajoči se lastne obitelji.

in južnovzhodno Ošmjane imajo Nemci trde boje z Rusi, ki se upirajo tudi ob Lidi in zahodno Novega Grodeka; Nemci pa so izsilili prehod čez Molčad pri Dvorzezu in stoje na črti Molčad-Novaja Miš — zahodno Ostrova. Na fronti zahodno Dvinskega, ki je skoro obkoljen, se še bijejo boji. Ob Besarabski meji blizu Dnjestra so Rusi zopet napadali, a bili odbiti. Mej Vilijo in Njemenom je ruska armada v nevarnosti, da bo zajeta. Na vsej velikanski fronti od Rige do Besarabije se vrše torej novi boji, a položaj ruske armade je čim dalje obupnejši. Na Ruskem so bajé silni štrajki v tvorniških središčih, a zaradi odgoditve dume vlada po Rusiji velik nemir. Car je bajé amnestiral 100.000 političnih izgnancev, ki se zdaj vračajo iz Sibirije, a 17 članov opozicije v dumi so pokarali ali poslali med vojake.

Po bitki pri Tarnopolu v Vzn. Galiciji je ondi mirneje. Generala Kuropatkin in Rennenkampf sta aktivirana. Rusi torej še ne mislijo odnehati, dasi so izgubili vso Poljsko in precejšen kos Rusije. — Na južnem Tirolskem so začeli grmeti naši najtežji topovi. Pri Seravalle (severno Ale), Monte Piano in na Costeni (Folgarija) so morali Lahi zopet bežati. Pri Bovcu so bili Lahi iznova strašno poraženi; zdaj grme ondi le topovi. Na koroški bojni črti in Soči se boji nadaljujejo, a Lahi ne morejo naprej, dasi so iz velike daljave obstreljevali Trbiž. Kraji Čezsoča, Koritnica, Dvor in Bovec so pozoreli. Lahi izvažajo bajé svoje polke v malo Azijo, akcije v Dardanelah se menda ne udeleže letos. — Ob Savi, Donavi in ob ustju Drine zopet grme naši in nemški topovi. Bombardirani sta bili srbski mesti Požarevac in Vel. Gradište. Avstro-Ogrska in Nemčija začajeta torej složno iznova vojno proti Srbiji in sicer v ta namen, da se vzpostavi ožja zveza med zaveznikoma in Turčijo. Srbska armada šteje bajé zopet 300.000 mož ter ima veliko število francoskih in anglež. topov. Črnogorci so z Lovčena obstreljevali s topovi Tivat (Teodo). — Bolgarija je proglasila splošno mobilizacijo svoje vojske, ker hoče pritisniti na Srbijo, da ji odstopi bolgarsko Makedonijo. Dne 21. t. m. so Bolgari slovesno zasedli ozemlje, ki ga jim je ob Tundži in Marici odstopila Turčija. Bolgarija je danes največja država na Balkanu. Zaradi zbiranja grških in romunskih čet ob bolgarskih mejah vlada na Balkanu nova napetost. Bolgarska vlada se pogaja z Rumunijo in z Grčijo, proti Srbiji pa je pripravljena na vse. Poslaniki entente so bajé že pripravljeno, da zapuste Sofijo.

— Na francoskem bojišču se boji nadaljujejo. Bajé

se francoska in angleška armada pripravljata, da začneta z ofenzivo, ki naj osvobodi Flandrijo, Belgijo, Luksenburg, Alzacijo in Lotaringijo. Na Angleškem se silno agitira za uvedbo splošne vojaške dolžnosti, ki se ji pa upirajo zlasti tovarniški delavci. —

Zlato in srebro obdrži tudi med vojsko in po vojski svojo vrednost. Varno je torej naložen denar, če si kupite zlato ali srebrno uro, verižico, prstan i. dr. Bogato izbiro po nizki ceni ima tvrdka H. Suttner v Ljubljani št. 5, Mestni trg, ki pošlje bogato ilustrovan cenik vsakomur zastoj in poštine prosto. Naročite si ga z dopisnico takoj.

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji zadevni oglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

F. Čuden

Ljubljana,

Prešernova ulica št. 1.

Oficijalni vojni spominski
kozarci 1914—1915.

V nobeni hiši se ne sme pogrešati tega kozarca, ker je res nekaj posebnega in je dobiček v korist vojakom. Razstavljeni so v izložbi tvrdke F. Čuden, Prešernova ulica 1.

Spominski lepi prstani, železni s srebrom in zlatom podloženi

K 3.— do 12.— in srebrni po K 2.— z rudečim križem K 2.30.

Najboljše ure. Svetovne znamke.

Delničar švicarskih tovarn „Union“ „Horlongere“.

Cenik tudi po pošti brezplačno.

P. n. naročnikom, ki jim poteče 1. oktobra naročnina, smo priložili tej številki položnice. Prosimo, obnovite naročnino takoj. Večina naših naročnikov je v poklicu vojakom in tem bolj je dolžnost ostalih, da podpirajo slov. časnikarstvo, da nam ostanejo zvesti in pridobivajo še novih naročnikov. Ne odlašajte, temveč obnovite naročnino takoj. — Potrudili se bomo, da bo list čimdalje bolj zanimiv. Naši naročniki dobe zastoj in poštnine prosto velik ilustrovan koledar za l. 1916. Ko-

ledar izide koncem novembra t. l. Nadalje opozarjamo, da dobe naši naročniki slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Aškerca zastoj in poštnine prosto, če vpošljejo 40 v za vsako sliko za ovoj in poštnino. Ko stega pohlepen Lah svoje roke po naši zemlji, bi zlasti slika goriškega slavca Simona Gregorčiča naj ne manjkala v nobeni slovenski hiši. — Naročite slike! Obnovite naročnino za list in pridobivajte še novih naročnikov!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica številka 3.

Naivečja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1913 . K 700,000.000.—
Vlog . . . . . „ 43,500.000.—
Rezervnega zaklada . . . . . „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo c. kr. deželne vlade. 463
Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Obiskujte „Kino Central“ v dežel-
nem gledališču!

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65,000.000.—.
Izplačane dohodnine in kapitalije K 129,965.304.25.
Ividend se je doslej izplačalo nad K 3,000.000.—.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajocimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premijne proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder posluje. ZAVARUJE TUDI PROTI VLONU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Poravnajte naročnino!

453
PRIPOROČA SE
OMETNA KNJIGOVEZNICA
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

476 Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
papravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši las e. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izorno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči.
Zadostuje steklenica.
Spričevila na razpolago.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalac korenin

Ria balzam Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev,

v treh dneh brez bolečin. Ceua enemu lončku z jamstvenim listom 1 K, 3 lončki 2 K 50 v, 6 lončkov 4 K 50 v. Stotine zahvalnih in priznalnih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Postfach 12/44, (Ogrsko).

Modistka

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg 21

priporoča cenj. damam

svojo zelo povečano zalogo
damskih klobukov in otroških čepic.

Popravila najfineje in najceneje.

Nejcenejše in najlepše zabavišče
v Ljubljani je „KINO CENTRAL“ v dež.
gledališču.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10
špecialna trgovina pletenin,
trikotaž in perila

priporoča svojo veliko zalogo,
kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža. Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, in flanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
Gumijevi plašči, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino
kupuje po najvišjih cenah

J. Grobelnik, Ljubljana,
Mestni trg, 22.

DRAGOTIN HRIBAR

457 TISKARNA IN KNJIGOVEZNICA

LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 9.

Izvršuje vsakoršna v njeno stroko spadajoča naročila ukusno in po najzmernejših cenah; nadalje priporoča svojo zalogo vseh s 1. avgustom 1914 pri sodiščih vpeljanih obrazcev za civilno-pravno postopanje v slov. in nemškem jeziku, kakor tudi vse obrazce za obč. urade, cestne odbore, gg. odvetnike, c. kr. notarje itd.

Ako naročite in to storite nemudoma,

- 1 srečko avstr. rdečega križa
- 1 srečko ogrskega rdečega križa
- 1 srečko budimpeštanske bazilike
- 1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880
- 1 dobitni list 4% ogrsk. hip srečk iz leta 1884
- 12 žrebanj vsako leto, glavni dobitek 630.000 kron

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do **4000 frankov** popolnoma zastonj! Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: **Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.**

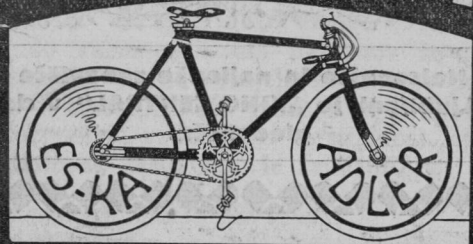
Odlikovano na razstavi v Radovljici leta 1914 s častno diplomom in svetinjo I. vrste.

BRINJEVEC

najfineše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri **Gabrijelu Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.** Cene zmerne. Za pristnost jamčim.

GORČEVA

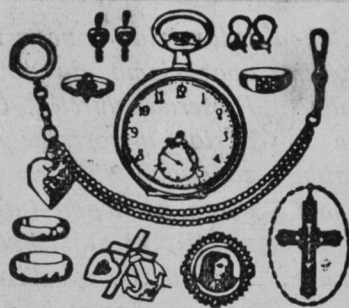

KOLESA PRIZNANO NAJ-BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE: ZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET NASPROTI KOLIZEJA - ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

IKO H. Suttner

Lepa darila

so traje spomin na darovalca, toda le takrat, če izberete reči, ki so trajno uporabne in obdrže vedno svojo lepoto. Bogato ilustrovani cenik svetovne tvrdke H. Suttner, v Ljubljani, št. 5 vsebuje več tisoč lepih vedno uporabljivih daril, katerih navajamo tukaj le nekoliko:

Za birmo:

- Št. 410 Nikelnasta Roskopf ura . . . . . K 4-10
- Nikelnasta verižica . . . . . K 1-—
- Št. 719 Srebrna rem. ura . . . . . K 7-80
- Srebrna verižica . . . . . K 2-20
- Št. 523 Srebrna Roskopf ura, dvojni pokrov . . . . . K 12-80
- Št. 865 Srebrna oklopna verižica 30 gramov težka . . . . . K 4-40

Za poroko:

- Št. 2509 12 kom. srebrnega dessert orodja v etuiju . . . . . K 19-—
- Št. 478 Namizni nastavek, 47 cm visok . . . . . K 33-50
- Št. 1315 Salonska ura, zelo lepa, udarja pol in eno uro . . . . . K 12-50
- Št. 2296 Servis za liker, srebrn zelo lep, 25 cm visok . . . . . K 37-—

Za krst:

- Št. 1202 1/2 trideln. orodje v etuiju . . . . . K 9-70
- Št. 1202 Pravo srebrno orodje v etuiju . . . . . K 15-—
- Št. 49 Srebrno pozlačeni obesek za krst . . . . . K 5-60
- Št. 563 Srebrna zavratna verižica . . . . . K 2-—
- 14 karat. zlata . . . . . K 16-80

Za god:

- Št. 2294 Pravi srebrni servijetni obroček masiven . . . . . K 6-75
- Št. 189 14 karat. zlat prstan z lepim kamnom . . . . . K 7-80
- Št. 189 Novo zlato, prstan z lepim kamnom . . . . . K 3-80
- Št. 470 Double zlati obesek, srček . . . . . K 1-20

Za gospode:

- Št. 788 Srebrna tula ura, dvojni pokrov . . . . . K 19-80
- Št. 859 14 karat. zlata verižica, zelo fino izdelana . . . . . K 32-—
- Št. 793 14 karat. zlata ura, fino kolesje . . . . . K 44-—
- Št. 795 14 karat. zlata ura, dvojni pokrov . . . . . K 65-—

Za dame:

- Št. 562 Zavratna verižica, srebrna . . . . . K 1-80
- 14 kar. zlato . . . . . K 13-50
- Št. 886 150 cm dolga 14 karat. zlata damska verižica . . . . . K 58-—
- Št. 804 Srebrna damen ura, 6 kamnov . . . . . K 9-50
- Št. 1548 Srebrna tula raztezna zapestnica z uro . . . . . K 25-—

Velika izbira [raznovrstnih daril v bogato ilustrovanem ceniku, katerega zahtevajte zastonj in poštne prosto.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar v naprej pošlje. — Neugajajoče stvari zamenjam ali pa pošljem denar nazaj. — **Bogato ilustrovani cenik zahtevajte zastonj od svetovne razpošiljalnice**

Lastna tovarna ur v Švici.

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5.

Tvrdka nima nobene podružnice.

Največja specialna trgovina za dobre ure.

Lastna znamka „IKO“ svetovno znana.

J. KETTE

specijalna modna in športna priporočila:

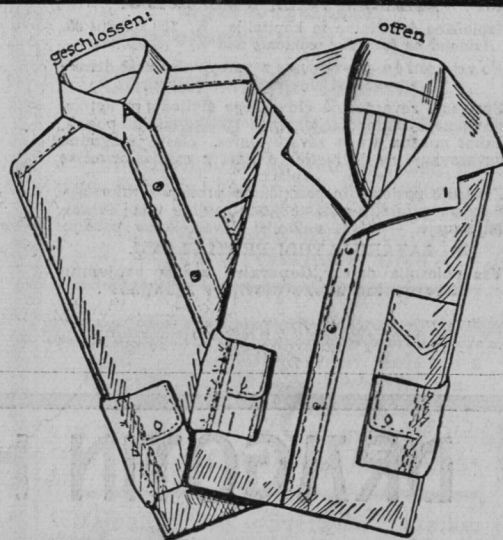
LJUBLJANA
Franca Jožefa cesta števil. 3.
trgovina za gospode in dečke

- klobuke
- slamnike
- čepice
- kravate
- žepne robce
- nogavice

- srajce
- spodnje hlače
- naramnice
- palice
- dežnike
- i. t. d.

Za vojake:

nepremočljive dežne plašče, spalne vreče, nahrbtnike in vso drugo opremo.

Naročnina za list »Tedenske Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2-50, 1/2 leta K 5-— celo leto K 10-—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3-50, 1/2 leta K 7-— celo leto K 14-—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16-80. Za Ameriko letno 3-25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 20 vin. Uredništvo in upravnništvo: Franciška ulica št. 10, I. nadstropje.